

การดำเนินงานลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติด (Harm Reduction)

กระทรวงสาธารณสุข

การใช้เข็มฉีดยาแบบ
ไม่ปลอดภัย
ก่อให้เกิดความเสี่ยง
ต่อสุขภาพ

- เอชไอวี/เอดส์
- ไวรัสตับอักเสบบี
- ไวรัสตับอักเสบซี

ประชากร 12.7
ล้านคนทั่วโลก
เสพยาด้วยการ
ใช้เข็มฉีดยา

(จากการประเมินในปี 2555)
ผู้ที่เสพยาโดยใช้เข็ม มีจำนวนสัดส่วนมากที่สุด ใน
กลุ่มผู้ติดเชื้อเอชไอวี กว่า 34 ล้านคนทั่วโลก

UNODC

United Nations Office on Drugs and Crime

Some of the vectors used in this module
were adapted from: FreePik.com

การลดอันตรายจากการใช้ยา

ทางเลือกที่นอกเหนือจากการเลิกใช้ยา

ขอให้ตระหนักว่าการที่ผู้ใช้ยาจะสามารถเลิก
ใช้ยาได้นั้น ถือเป็นเป้าหมายในอุดมคติ
ดังนั้น การลดอันตรายจากการใช้ยา จึงถือเป็น
เป็นอีกทางเลือกหนึ่งได้

เมื่อคนยังคงใช้ยาอย่างต่อเนื่อง ก็จะก่อให้เกิดอันตรายอย่างต่อเนื่องเช่นกัน

ผลกระทบจากการใช้ยาเสพติด

ด้านสุขภาพ

จากข้อมูลการสำรวจโดยสำนักงานในปี พ.ศ. ๒๕๕๘

- ติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบี ๗๑%
- ติดเชื้อเอชไอวี ๒๒%
- ติดเชื้อไวรัสตับอักเสบซี ๑๒%

จากการสำรวจในปี ๒๕๕๖

- สำนักงานสถิติ พบว่าประชาชนได้รับความเดือดร้อน ร้อยละ ๓๔.๒
- ปัญหายาเสพติดสร้างความเดือดร้อนให้แก่ชุมชน ร้อยละ ๓๕.๕
- ผลการสำรวจติดตามการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดก่ออาชญากรรมต่างๆ ๑๒๗,๔๘๑ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๘

ด้านสังคม

ด้านเศรษฐกิจ

เป็นการสูญเสียทางเศรษฐกิจจากการซื้อยาเสพติดอย่างน้อย ๑ เม็ดต่อวัน (๒๕๐ บาท) เท่ากับสูญเสียเงิน ๖๒๕ ล้านบาทต่อวัน (๒ แสนล้านบาทต่อปี) รวมกับค่าใช้จ่ายในการสูญเสียรายได้ (๓๐๐ บาทต่อคนต่อวัน) รวมมูลค่าการสูญเสียทางเศรษฐกิจกว่า ๕ แสนล้านบาทต่อปี

ที่มา: ๑. ยุทธศาสตร์แห่งชาติว่าด้วยการยุติปัญหาเอดส์ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๓, สำนักงานระบาดวิทยา กระทรวงสาธารณสุข

๒. แผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๘- ๒๕๖๒ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

ค้นหา

Harm Reduction

สมัครใจ walk in

มาตรการของรัฐ : ด้วยกลไกพระราชรัฐ 9 ขั้นตอน

ภาคประชาชน : NGO

ตำรวจ และ จพง. ป.ป.ส.

บำบัดฟื้นฟู

บำบัดฟื้นฟู

๑. รพ.สต : รพ.สต. รพช. (๗๘๐) รพท./รพศ. (๑๑๖) รพ.รณรงค์ รักษา (๗) รพ.กรมสุขภาพจิต (๑๓)
๒. รพ.กองทัพ : ทบ.(๓๗) ทร. (๒) ทอ.(๙) ตำรวจ
๓. ศูนย์บริการสาธารณสุข กทม.
๔. NGO บางพื้นที่
- ๕.รพ.เอกชน / คลินิกเอกชน

การใชยาเสพติดแบบฉีด

ด้านสุขภาพ

๑. Health education
๒. MMT/Naloxone
๓. VCT
๔. Test & Treat HBV/HCV
๕. Needle and syringe
๖. condom
๗. Test & Treat TB
๘. Test & Treat STD
๙. Psychiatric Rx
- ๑๐.Drop in center

ด้านสังคม

๑. Self help Group
๒. Out Reach
๓. Law counselling

การใชยาเสพติดวิธีอื่น

ด้านสุขภาพ

๑. Health education
๒. การใชยาเพื่อลดอาการจากการใชยาเสพติด
๓. VCT
๔. condom
๕. Test & Treat STD
๖. Psychiatric Rx

ด้านสังคม

๑. Self help Group
๒. Out Reach
๓. Law counselling

สร.กำกับมาตรฐาน

Supply chain

- MMT : อย./สปสช.
- Needle and syringe : คร.
- condom : คร.
- VCT : สปสช.
- HBV/HCV : กองทุนสุขภาพ

ฐานข้อมูล ๔๓ แฟ้ม / บสต.

Communication : ปปส.

งบประมาณ : ปปส.

การติดตาม
ดูแลช่วยเหลือ

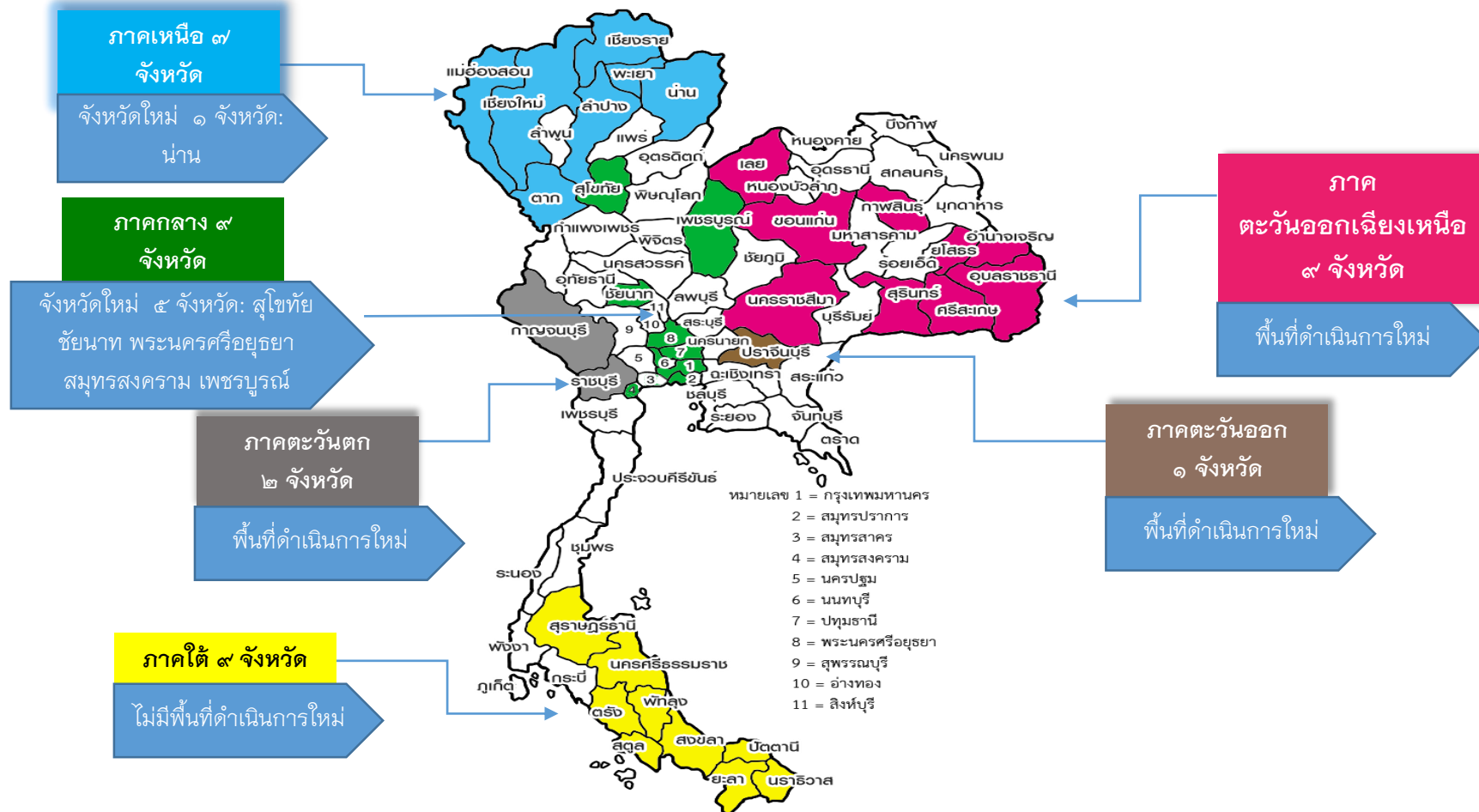
กระทรวงมหาดไทย และ ภาคี ฯ

คณะกรรมการระดับอำเภอ

กระทรวงสาธารณสุข

แนวทางการดำเนินงานลดอันตรายจากยาเสพติด Harm Reduction

จุดเน้นของคำสั่ง ๑) พื้นที่ดำเนินการ ๓๗ พื้นที่
(พื้นที่ตามคำสั่งเดิม ๑๙ + เพิ่ม ๓ + สธ เสนอเพิ่ม ๑๕)

แนวทางการดำเนินงาน Harm Reduction

ค้นหา

เอกสาร บสศ. V.1

-สมัครใจ walk in
-มาสถานของรัฐ : กด ไปรษณีย์ 9 ชั้นตอน
-ภาคประชาชน : NG
-ตำรวจ และ จพงปปส.

ศูนย์ฉันทนคัดกรองผู้เสพยา/ผู้ติดยาเสพติด

-แบบประเมินบุหรื/สุรา/สุขภาพกาย และสุขภาพจิต/ V.2

มีสุขภาพทางจิต
บำบัดรักษาตามแนวทาง

ประเมินอาการทางจิต
ไม่มีอาการทางจิต

จำแนกผู้ป่วย

การให้ยาเสพติดแบบฉีด

การให้ยาเสพติดวิธีอื่น

รพ. สด.
รพช./รพท./รพศ./รพ. ฝึกอบรมรักษารัก/รพ. กรมสุขภาพจิต/รพ. กองทัพ/
ศูนย์บริการสาธารณสุข ๖ กทม./NGO บางพื้นที่/สถานบำบัดอื่นๆ

รพ. สด.
รพช./รพท./รพศ./รพ. ฝึกอบรมรักษารัก/รพ. กรมสุขภาพจิต/รพ. กองทัพ/
ศูนย์บริการสาธารณสุข ๖ กทม./NGO บางพื้นที่/สถานบำบัดอื่นๆ

ด้านสุขภาพ
- Health education
- condom
ด้านสุขภาพ
๑. Health education
๒. MMT/Naloxone
๓. VCT
๔. Test & Treat HBV/HCV
๕. Needle and
๖. condom
๗. Test & Treat TB
๘. Test & Treat STD
๙. Psychiatric Rx

ด้านสุขภาพ
- Health education
- condom
ด้านสุขภาพ
๑. Health education
๒. การให้ยาเพื่อลดอาการจากการใช้ยาเสพติด
๓. VCT
๔. condom
๕. Test & Treat STD
๖. Psychiatric Rx

ด้านสังคม : Self help Group , Out Reach , Law counselling

ด้านสังคม : Self help Group , Out Reach , Law counselling

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

กระทรวงมหาดไทยและภาคี

คณะกรรมการระดับ